

# TURINYS

- |    |                             |    |   |
|----|-----------------------------|----|---|
| 7  | Apie lauko pelę ir Kantą    | 49 | Nepageidaujamas stebuklas                 |
| 9  | Apie babą Krauzę            | 52 | Apie gelbėjimosi valtis                   |
| 13 | Apie pelėsius ir kerpes     | 54 | Apie pardavimų vadybininkus ir kankinystę |
| 15 | Pagadinto oro ranka         | 57 | Apie šiurpes                              |
| 16 | Paštininkas                 | 59 | Apie duris                                |
| 18 | Pelkė                       | 60 | Apie plonytę ribą                         |
| 20 | Apie palinkėjimus           | 63 | Prisikėlimas                              |
| 22 | Dvigubo dugno keleiviai     | 64 | Rojus                                     |
| 24 | Apie torto protezą          | 66 | Apie įstrigusią aistrą                    |
| 27 | Šokiai                      | 69 | Neryškūs vaizdai                          |
| 31 | Apie sėkmę ir ledą          | 70 | Apie kritimą                              |
| 32 | Apie senatvę                | 73 | Pelenų Žmogus                             |
| 35 | Apie musgaidį               | 74 | Dulkių diena                              |
| 36 | Dūmai                       | 76 | Apie grožio pumpurus                      |
| 39 | Apie keturis tankistus      | 79 | Apie Jėzaus gimimą                        |
| 40 | Apie klausimus ir atsakymus | 83 | Apie kalbą                                |
| 43 | Begalvių istorijos          | 85 | Ne viskas teka žemyn                      |
| 44 | Apie bauginančią gelmę      | 86 | Apie komentarus                           |
| 46 | Mėnesienos maratonas        |    |   |

- |     |                                     |     |                             |
|-----|-------------------------------------|-----|-----------------------------|
| 88  | Berlyno siena Vilniuje              | 124 | Apie meno galią             |
| 90  | Rytinis noktiurnas                  | 126 | Apie istorijos dulkes       |
| 93  | Apie bjaurius darbus                | 128 | Apie karštį ir šaltį        |
| 95  | Rupūžė                              | 130 | Apie savigraužą             |
| 96  | Apie laiką ir kalijas               | 132 | Apie tarą                   |
| 99  | Apie vėles                          | 135 | Apie kryptį                 |
| 100 | Apie plaustą ir krantą              | 136 | Lygintuvų sapnai            |
| 102 | Apie plagiatą ir atradimo džiaugsmą | 138 | Apie ramybės oazę           |
| 105 | Padangių erotika                    | 140 | Senas recidyvistas skausmas |
| 106 | Dantų nuotykių                      | 142 | Pasidalintas skurdas        |
| 108 | Apie drovumą                        | 145 | Apie pagirias               |
| 110 | Iš apaštalų gyvenimo                | 149 | Apie stovinčius už nugaros  |
| 113 | Per plauką                          | 153 | Apie kates ir peles         |
| 114 | Apie simetriją                      | 157 | Apie kvapus                 |
| 117 | Apie alkį                           | 158 | Apie atmintį                |
| 118 | Traktatas apie žmogų                | 160 | Apie laukimą                |
| 120 | Stirna stiklo kanopomis             | 162 | Apie Dao ir Odą             |
| 123 | Gervės grįžta                       | 164 | Apie ryklius                |
|     |                                     | 167 | Apie sapnus                 |



## APIE LAUKO PELĘ IR KANTĄ

Gerai jai trinktelėjau, tiesiog iš smalsumo, aštuonerių devynerių metų vaikai taip elgiasi, žiaurūs ne dėl egoizmo, tik iš smalsumo, taigi, maniau, pelė negyva, apkroviau ją pagaliukais, žolėmis, pas-kubomis sumečiau kryžiaus ženklą, grįžau namo patenkintas tarsi Kolumbas, suradęs Indiją, bet netrukus viskas ėmė keis-tis, maistas darėsi neskanus, žodžiai neteisingi, šviesa negailes-tinga, ir pradėjau žiauriai graužtis, visą vakarą galvojau apie ją, smalsumas išgaravo, liko tik apmaudas, kad pasielgiau kvailai, gali būti, net meldžiausi, kad tik pelė išgyventų, negalėjau su-laukti ryto, o kai išaušo, jau bėgdamas į pakrūmę, kur buvau ją apkrovęs žagarais, tikėjau, kad jos ten neberasiu, kad nenužu-džiau niekuo dėto graužiko, ir iš tiesų neradau jos, džiaugiausi, lyg būčiau pats sukūręs gyvybę, akivaizdu, visa esybe priešinausi nuožmiam lietuviškos tapatybės imperatyvui – užmušk katytę, susikurk kančią.<sup>1</sup>

Pajutau didelį palengvėjimą, ir fiziniai, ir dvasiniai raumenys atsilei-do, užsukau į krūmus.

Ji gulėjo už kelių žingsnių, matyt, iš paskutiniųjų mėgino nušliaužti į savo urvą.

Šioje trumpoje istorijoje yra viskas, kas apibrėžia mus: ką galiu žinoti, ką turiu daryti, ko galiu tikėtis ir kas yra žmogus (pažinimas, etika, religija, antropologija), o ypač tai, kad retai prisimenu žmones, kuriuos įskaudinau, o štai lauko pelę – tarsi būčiau užmušęs ne smulkų graužiką, o patį Immanuelį Kantą.

<sup>1</sup> Įdomu, kad šiuo atveju ženklas, arba simbolis, visiškai priešingas J. Biliūno sukurtam įvaizdžiui – ne katė, o pelė.



## APIE BABĄ KRAUZĘ

Studijų laikais, maždaug antroje devinto dešimtmečio pusėje, Nemėninės miške gyveno tokia baba Krauzė. Nežinau pravardės kilmės, bet jai tiko – pamatęs babą Krauzę iš karto suprasdavai, kad tai baba Krauzė. Filologų bendrabutis stovėjo miškelio pakraštyje, vakarais žaisdavome kortomis „Kingą“, gerdavome siaubingą degtinę ir klausydavome „Depeche Mode“. Kai degtinė baigdavosi, – o ji baigdavosi visada, ir, žinoma, per anksti, – eidavome į mišką pas babą Krauzę. Tiesa, kartais traukdavome ieškoti taksistų: tais prohibicijos laikais taksistai dažnai būdavo mobilieji alkoholio taškai. Jeigu neturėdavo patys, nuveždavo prie „Nemuno“ parduotuvės, kur skersgatvyje stovėdavo koks nors Hermis, kuriam paduodavai pinigų, jis nerdavo į bromos juodumą ir netrukus iš ten išnerdavo su buteliu. Jeigu Hermio nebūdavo, važiuodavome prie restoranų, degtine ir rūkalais prekiaavo durininkai/rūbininkai. Bet taksi buvo nedaug, nei Niujorke, nei Kamčiatkoje<sup>2</sup> jie ilgai neužsibūdavo, todėl likdavo vienintelis kelias – pas babą Krauzę. Tiesą sakant, degtinės gaudavo ne visi, bet man sekdavosi. Buvau įgijęs jos pasitikėjimą.

Kadangi visada eidavau neblaivus, niekada tiksliai nežinodavau, kur einu, kartais atrodydavo, kad klaidžioju visą amžinybę, bet galiausiai miško tamsoje pasimatydavo blausus žibintas, pabelsdavau, po kiek laiko koridoriuje pasigirdavo šiurenimas, prasidarydavo durys ir pasirodydavo rūstus babos Krauzės veidas.

<sup>2</sup> Niujorku ir Kamčiatka studentai vadino Saulėtekio alėjos rajonus, kuriuose stovėjo universiteto bendrabučiai.

Paskui visskas labai greitai ģmē keistis: santvarka, ekonomika, Senamiestis, politikai, pinigai sužvērējo, paskui vēl atgavo žmogiškā veidā, keitēsi drabužiai, alkoholis, narkotikai, visskas pagerējo, net šūdo kokybē, bet kažkas ir išliko, galbūt jausmas, kad vis dar einame kažkoku tamsiu mišku, pro šalį pralekia iš siaubo klykiantis Dantē, kad pasiklydo miško tankmēje, praropoja didžiulis vabalas su Kafkos galva, tvirtinančia, jog mes viso labo tik

niūrios Dievo mintys, krūmuose kažkoks šmikis tvirkina paukščius, deklamuodamas eiles prancūziškai, o mes vis einame, einame, einame, nežinome nei kur, nei ko, bet galiausiai kažkur, tankumyno dugne nušvinta žiburys, beldžiamės ir laukiame, gal išlįs baba Krauzė, gal įpils mums nors lašelį amžinybės ir gal net sudainuos: *Reach out and touch faith, your own personal Jesus...*<sup>3</sup>

<sup>3</sup> Ieškok, atsiduok tikėjimui, savo asmeniniam Jėzui (angl.).





## APIE PELĖSIUS IR KERPES

Prapjaunu duoną, ten pelėsis. Dar vieną riekę, vis tiek pelėsis. Kantriai, riekė po riekės pjaustau, o pelėsis driekiasi siaura juosta per visą kepalą, kažkoks magistralinis pelėsis, ir toks jausmas, tarsi pjaustyčiau ne duoną, o kažką daugiau, kažką svarbesnio, ir visas tas svarbesnis persmelktas pelėsio. Prisiminiau istoriją apie duoną. Tai buvo skurdi šeima, dabar gal būtų vadinama socialiai pažeidžiama ar problemiška, o gal asocialia. Žodžiu, bomžai. Jie nusipirko duonos, pusę kepalo suvalgė ir tik tada pastebėjo, kad duonoje kažkas yra. Kitaip tariant, įkepta žiurkė. Kad pusę kepalo suvalgė, matyt, anekdotas... Kita vertus, šioje žemėje mes nuolat valgome vieni kitus. Pavyzdžiui, graikai netgi didžiujasi, kad valgo viską, kas ropoja, šliaužia, plaukia ir skrenda. Pamenu, su tokiu graiku Panosu kalbamės, aš jau veimiui jam ant batų, o jis vis tiek savo – mes viską valgome, viską, kas juda! Suprantu, kad tai labai natūralus dalykas, bet, velniai griebtų... Arba kinai – jie ėda tokius pasibjaurėtinus padarus, kad baisu net Kinijoje gamintus sportbačius autis. Deja, dabar ten gaminama viskas, net nacių vėliavos.

Kai pagalvoji, gyvendamas su kitu žmogumi suvalgai tiek jo dulkių, purvo, jo odos, kvapo, o jeigu jau prabilsime apie įvairius pasikeitimus kūnų skysčiais... Vaikystėje ne kartą esu girdėjęs žmones, dažniausiai moteris, šaukiančius: tu mano gyvenimą suėdei, tu mano sveikatą surijai, tu mano... Taigi suvalgyti duonoje įsitačiusį pelėsį ar žiurkę ne toks jau bailsus nuotykis, nes kai geriau pagalvoji, civilizacija: šakutės, šaukštai, servetėlės, daktaras Unikauskas, – visa tai gerokai pervertinta, štai vaikštau po šiltą pavasario lietų ir net neabejoju, kad ant manęs krenta, mano veidu, mano rankomis teka šimtai numirėlių iš Indijos, Argentinos ar Japonijos, na, gal vienas kitas ir iš kaimyninės Baltarusijos.

